

בגלל שהכהן הוא טוב עין אז לכן הוא ראוי ומזומן שתתקיים הברכה על ידו. (ס"א וְשֹׁאֲרֵי בְּרֻכָּתָא בְּאַשְׁמֹחֹתָא דִּילֵיהּ) •

בלעם הרשע שתום העין לא היה מזומן לטוב כלל

**וְאִית בַּר נָשׁ דְּהוּא זְמִין לְאַתְקִימָא לְוֹטִין עַל יְרִידָה וּכְן**  
 יש אדם שהוא מזומן ומסוגל שיתקיימו הקללות על ידו, **וּבְכָל מָה**  
**דִּישְׁנַח לִיתִי לְוֹטִיָּא וּמְאַרָה וּבְעִיתָא** ובכל מה שהוא יסתכל אז  
 תבוא קללה ומארה ופחד **כְּגֹזַן בְּלָעַם, דְּאַקְרִי רַע עֵין, דְּהָוָה זְמִין**  
**בְּכָל בִּישׁ, וְלֹא הָוָה זְמִין לְטָב. וְאַף עַל גַּב דְּבִרְדָּה,**  
**בְּרֻכָּתֵיהּ לֹא בְּרֻכָּתָא, וְלֹא אֶתְקִיִּים** כמו בלעם שנקרא רע עין שהוא  
 היה מזומן בכל הרוע ולא היה מזומן לטוב כלל, ולכן אפילו שהוא בירך את ישראל ברכותיו  
 לא היו ברכות ולכן לא נתקיימו ברכותיו. **וְכֹד הָוָה לָיִט, כָּל מֵאן דְּלָיִט**  
**אֶתְקִיִּים, וְאַפִּילוּ בְּרַגְעָא חֲדָא** אמנם כאשר הוא היה מקלל אז זה היה  
 מתקיים ואפילו מה שאמר ברגע אחד [צד], **וְעַל דָּא פְּתִיב, (במדבר כד) שְׁתֵּם**

### אור הרשב"י

אותה שעה שהקדוש ברוך הוא כועס בה, והיינו  
 דאמר להו נביא לישראל: עמי זכר נא מה יען  
 בלק מלך מואב וגו'. מאי למען דעת צדקות ה'?  
 אמר רבי אלעזר: אמר להם הקדוש ברוך הוא  
 לישראל: דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא  
 כעסתי בימי בלעם הרשע, שאלמלי כעסתי –  
 לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט;  
 והיינו דקאמר ליה בלעם לבלק: מה אקב לא

[צד] כדאיתא בברכות דף ז' עמוד א' דתניא:  
 ואל זועם בכל יום. וכמה זעמו? – רגע. וכמה  
 רגע? – אחד מחמשת רבוא ושמונת אלפים  
 ושמונה מאות ושמונים ושמונה בשעה, וזו היא  
 רגע, ואין כל בריה יכולה לכזין אותה שעה,  
 חוץ מבלעם הרשע, דכתיב ביה: ויודע דעת  
 עליון. השתא דעת בהמתו לא הוה ידע – דעת  
 עליון הוה ידע? אלא: מלמד, שהיה יודע לכזין

הלימוד היומי

הַעֵינַן. בְּכֹל אֶתֶר דְּעֵינִיָּה שֶׁלְטָא אֶתְלַפְיָא ועליו נאמר שתום עין שפירושו פתיחת עין כי בכל מקום שהיו עיניו שולטות ופתוחות להזיק הוא היה מתקלל ומתקלקל (מק"מ).

בלעם כוחו בעין הרע לעומת הכהנים שעליהם כתוב טוב עין הוא יבורך  
**תָּא חָזִי מַה בְּתִיב** ובא וראה שכחו של בלעם היה בעין כי מה כתוב עליו.  
 (במדבר כד) **וַיִּשֶׁת אֶל הַמְדַבֵּר פָּנָיו** דהיינו שהיה צריך להחזיר את פניו למדבר בכדי שיסתכל בהם בעינו (רמ"ק), **בְּגִין דִּיתְעַר מַהְהוּא סְטָרָא**  
**הָהוּא דְשֶׁלְטָא תַפּוּן, וַיִּיתִי בְּדִלְטוּרִיא עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל**  
 בכדי שיתעורר כח העין הרע של הסט"א השולט במדבר ויבוא לקטרג ולהלשין על ישראל.  
**מַה בְּתִיב בְּהוּ בְּכַהְנֵי** אמנם מה כתוב אצל הכהנים, (משלי כב) **טוֹב**  
**עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, דְּהוּא הוּא זְמִין בְּהָא, וְשָׂאֲרֵי בְּרַכְתָּא**  
**בְּאַשְׁמַחֻתָּא דִּילֵיהּ** שהכהן היה מזומן לברך את הברכות ואז היה שורה הברכה  
 ע"י ההסתכלות שלו. **וְעַל דָּא תְּנִינָן, יִסְטִי בַר נָשׁ אֲפִילוּ מִמָּאָה**  
**אַרְחִין, וְלֹא יֶאֱרַע בְּבַר נָשׁ דְּאִית לֵיהּ עֵינָא בִישָׂא** ועל

### אור הרשב"י

וביארו התוספות שאלמלי כעסתי לא נשתייר וכו' - ואם תאמר מה היה יכול לומר בשעת רגע. יש לומר כלם. אי נמי מאחר שהיה מתחיל קללתו באותה שעה היה מוזיק אפילו לאחר מכן.

קבה אל ומה אזעם לא זעם ה', מלמד, שכל אותן הימים לא זעם. וכמה זעמו? - רגע. וכמה רגע? - אמר רבי אבין ואיתימא רבי אבונא: רגע כמימריה. ומנא לן דרגע רתח? - שנאמר: כי רגע באפו חיים ברצונו. ואי בעית אימא, מהכא: חבי כמעט רגע עד יעבר זעם.

כך למדנו שיסטת האדם אפילו ממאה דרכים ולא יפגע באדם שיש לו עין רעה מפני שיכול

להזיקו.

איש עתי איש המזומן לכך גם בגופו

**אִנְךָ הָכֵא וְשַׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי, דִּהוּא זְמִין לְהֵאֵי.**

**וְרָשִׁים לְהֵאֵי** וכך כאן שכתוב ושלח ביד איש עתי פירושו שהוא היה

מזומן לזה ומסומן ורשום בגופו לזה, **וְכִהְנֵא הָוָה אֶשְׁתַּמּוּדַע בֵּיהּ, חָד**

**עֵינָא יִתִּיר מֵאַחֲרָא פּוּרְתָא** והכהן היה מכיר בו אם עין השמאלית שלו

היתה יותר גדולה מהעין השנייה שלו. **סוּרְטָא דְעַל עֵינָא אֶתְחַפֵּיא**

**בְּשַׁעְרֵין סְגִיֵאִין. מִפְּחֻלָּא עֵינָא, וְלֹא מִסְתַּפַּל בְּמִישָׁר** וכן

המקום שמעל החותם בין שתי עיניו היה מלא בשערות וכן גבות עיניו הן שחורות ונראה

כמי שכחל את עיניו, וכן הוא לא היה מסתכל בדרך הישר אלא היה מהפך את עיניו

להסתכל עקום. **הֵאֵי הוּא בַר נָשׁ זְמִין לְהֵאֵי, וְכִדְקָא חֲזִי לֵיהּ.**

**וְעַל דָּא פְּתִיב בְּיַד אִישׁ עֵתִי** והוא היה האדם המזומן לכך והוא היה

ראוי לו ועל כך נאמר ביד איש עתי שפירושו ביד איש המזומן לכך.

בגוש חלב ובסוריא היו אנשים רעי רעי

**בְּגוּשׁ חֲלָבָא הָוָה בַר נָשׁ, דְּבִבְלָא אֶתְרָ דְּמַחֵי בִידוּי,**

**הָוָה מִית, וְלֹא הוּוּ בְּנֵי נְשָׂא מְקַרְבִּין בְּהֲרִיָּה**

ובגוש חלב היה אדם שבכל מקום שהיה מכה בידו, היה מת אותו אדם ולא היו בני אדם

מתקרבים אליו. **בְּסוּרִיא הָוָה בַר נָשׁ, דְּבִבְלָא אֶתְרָ דְּאֶסְתַּפַּל**

ה'לימוד ה'יומני

**אֲפִילוּ לְטֹב, כִּלְאֵי אֶתְהַפֵּךְ לְבִישׁ** ובסוריה היה אדם אחד שבכל מקום שהיה מסתכל אפילו שהתכוון לדבר טוב הכל היה נהפך לדבר רע. **יֹמֵא חַד הָוָה חַד בַּר נָשׁ אָזִיל בְּשׁוֹקָא, וְהוּוּ אֲנַפּוּי נְהִירִין. אֶתְאֵהוּא בַר נָשׁ וְאִסְתַּפַּל בֵּיהּ, וְאֶתְבַּקַּע עֵינֵיהּ** ויום אחד היה אדם הולך בשוק והיו פניו מאירים ובא אותו אדם והסתכל בו ואז התבקעה עינו. **בְּגִין כֶּךָ, בְּכִלְאֵי הָוָה בַּר נָשׁ זְמִין, לְהֵאֵי וּלְהֵאֵי** ומשום כך בכל דבר יש אדם מזומן לזה ולזה דהיינו לטוב ולרע. **וְעַל דָּא פְתִיב וְעַל כֶּךָ כְּתוּב טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, אֵל תִּקְרִי יְבוֹרֵךְ אֱלֹא יְבוֹרֵךְ** ודרשו חז"ל כי מפני שהוא טוב עין אז לכן הוא יכול לברך.

האדם היה דוחף את השעיר מזהר וגופו נעשה אברים אברים וכך היה אומר  
כך ימחו עוונות עמך בית ישראל

**וְתֵאנָא, הֵאֵי בַר נָשׁ דְּהָוָה אָזִיל לְמַדְבְּרָא, פַּד מְטָא בֵּיהּ בְּהָוָה שְׁעִירָא הָוָה סְלִיק לְטוֹרָא, וְדָחֵי לֵיהּ בְּתֵרִין יְדוּי** ולמדנו שאותו אדם שהיה הולך למדבר וכאשר הוא היה מגיע לשם עם השעיר הוא היה עולה להר והיה דוחף את השעיר בשתי ידיו. **וְלֹא הָוָה נְחִית לְפַלְגּוֹת טוֹרָא, עַד דְּאֶתְעַבֵּיד שְׁיִיפִין שְׁיִיפִין** ולא היה מגיע השעיר לחצי ההר עד שהוא היה נעשה אברים אברים. **וְהָוָה בַּר נָשׁ הָוָה אָמַר** ואז אותו אדם היה אומר, **כֶּךָ יִמְחוּ עֲוֹנוֹת עַמְךָ** בית ישראל **וְכוּ. וּבְגִין דְּסְלִיק הָוָה קְטִיגְזָרִיא וְאֶתְעַבֵּיד סִיגְזָרִיא**